

BECKOVA EDÍCIA PRÁVNE INŠTITÚTY

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Radka Kopčová

Vzor citácie:

Kopčová, R. Obchodné tajomstvo. Bratislava : C. H. Beck, 2026, 470 s.

Publikáciu napísala JUDr. Radka Kopčová, PhD., LL. M.

Vydalo Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o., organizačná zložka, v Bratislave roku 2026
Michalská 9, 811 01 Bratislava, beck@beck.sk

Prvé vydanie

Redaktori publikácie: JUDr. Monika Vranková, PhD., Mgr. Ľuba Nitrová

Tlač: Marten, spol. s r. o.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2026

ISBN 978-80-8232-090-2

O autorke

JUDr. Radka Kopčová, PhD., LL. M. získala právnické vzdelanie na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity, na ktorej zároveň vykonala rigoróznú skúšku a obhájila rigoróznú prácu na tému nekalej súťaže. Postgraduálne štúdium so špecializáciou na európske a medzinárodné obchodné právo absolvovala na Ludwig-Maximilians-Universität v Mníchove. Doktorandské štúdium so zameraním na právo duševného vlastníctva absolvovala na Fakulte práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave. V súčasnosti sa ako odborná asistentka na Ústave súkromného práva tejto fakulty v rámci pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti špecializuje predovšetkým na právo duševného vlastníctva a obchodné právo. Počas obdobia vedeckého pôsobenia absolvovala zahraničné stáže, zúčastnila sa na viacerých konferenciách a študijných pobytoch v zahraničí, publikuje odborné a vedecké práce z oblasti svojej špecializácie.

Recenzenti:

prof. JUDr. Karel Marek, CSc. (UNOB v Brně)

doc. JUDr. Jozef Vozár, CSc. (Ústav štátu a práva SAV, v. v. i.)

Predhovor

Obchodné tajomstvo patrí historicky medzi najvýznamnejšie inštitúty obchodného práva, ktorým sa chránia cenné a tajné informácie. Dovolím si tvrdiť, že ide dokonca o jeden z najstarších inštitútov v obchodnom práve vôbec. Určité znalosti, tajné receptúry, výrobné postupy či stratégie pri obchodných jednaniach sú staré ako obchodná činnosť samotná. Obchodník, ktorý disponoval určitými typmi tajných informácií alebo inými slovami – obchodník, ktorý „*bol znalý*“ a ktorý „*vedel, ako*“ obchodovať, získaval v boji o zákazníka obrovskú výhodu oproti konkurencii. Platí to dodnes. V súčasnom modernom svete sa práve informácie považujú za suroviny novodobej ekonomiky. Tie informácie, ktoré sú tajné, mávajú pre ich majiteľa často nevyčísliteľnú hodnotu a môže od nich závisieť celá existencia podniku. Prijatie zákonov upravujúcich právne vzťahy súvisiace so získaním, využívaním a ochranou obchodného tajomstva najsilnejšími ekonomikami sveta v posledných rokoch len akcentuje rastúci význam obchodného tajomstva.

Táto monografia vznikla ako reakcia na všeobecnú potrebu odbornej diskusie o legálnej povahe, rozsahu využitia, hraniciach porušenia a potrebe ochrany obchodného tajomstva. Objektívne možno konštatovať absenciu odbornej literatúry, ktorá by sa komplexne venovala problematike obchodného tajomstva. Význam obchodného tajomstva však v súčasnosti narastá a rovnako narastá počet sporov týkajúcich sa porušenia obchodného tajomstva. Ide o pomerne významný trend, ktorý je spôsobený niekoľkými faktormi vrátane zvýšeného záujmu využívania obchodného tajomstva na ochranu informácií, ako aj pochopenie, že patenty a ani iné práva duševného a priemyselného vlastníctva nemusia ponúkať týmto informáciám adekvátnu ochranu.

Posledné významné zmeny v právnej úprave obchodného tajomstva vo všetkých členských krajinách EÚ priniesla Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného *know-how* a obchodných informácií (obchodného tajomstva), ktorá bola do slovenského právneho poriadku transponovaná prijatím zákona č. 264/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Táto novela nadobudla účinnosť 1. januára 2018.

V predloženej monografii je problematika obchodného tajomstva systematicky spracovaná v kontexte medzinárodného, európskeho a najmä národného (slovenského) práva. Osobitná pozornosť je venovaná aplikačnej praxi,

judikatúre a príkladom situácií využitia obchodného tajomstva z hospodárskeho života. Dôraz sa kladie aj na licencovanie obchodného tajomstva a ďalšie iné spôsoby nakladania s obchodným tajomstvom.

Verím, že táto publikácia poskytne čitateľovi nielen teoretický pohľad, ale aj praktické odpovede na otázky, ktoré vznikajú pri získavaní, využívaní a ochrane obchodného tajomstva v (najmä podnikateľskej) praxi. Rovnako verím, že táto publikácia prispeje k lepšiemu pochopeniu významu obchodného tajomstva v súčasnom právnom a podnikateľskom prostredí. Dúfam, že spätná väzba prinesie zaujímavé podnety pre prípadné prijatie osobitného zákona o obchodnom tajomstve, ako je to v niektorých iných štátoch EÚ. Vzhľadom na komplexnosť problematiky obchodného tajomstva by takáto úvaha bola viac než opodstatnená.

Na záver by som sa rada poďakovala mojej rodine za veľkú podporu, čas a trpezlivosť.

Bratislava, jar 2026

JUDr. Radka Kopčová, PhD., LL. M.

Obsah

O autorke	V
Predhovor	VII
Zoznam použitých skratiek	XVII

Úvod	1
------------	---

KAPITOLA I. Pojem „obchodné tajomstvo“ a jeho legálne vymedzenie	5
1.1 Informácia (skutočnosť) ako predmet obchodného tajomstva	6
1.2 Vzťah obchodného tajomstva k ďalším súvisiacim inštitútom ..	8
1.3 Know-how	13
1.3.1 Historický exkurz formovania know-how	14
1.3.2 Know-how v súčasnom systéme práva	16
1.4 Dôverné informácie	19
1.5 Záver kapitoly a základné terminologické východiská monografie	23

KAPITOLA II. Historicko-právny vývoj ochrany obchodného tajomstva vo svete a na území Slovenska	25
2.1 Historicko-právny vývoj ochrany tajných a cenných informácií od čias Rímskej ríše až po ochranu „obchodného tajomstva“ v stredovekých cechoch	26
2.2 Historicko-právny vývoj ochrany obchodného tajomstva v práve priemyselného vlastníctva a v práve proti nekalej súťaži: Parížsky dohovor	31
2.3 Historicko-právny vývoj ochrany obchodného tajomstva na území Slovenska do roku 1989	34
2.4 Právna ochrana obchodného tajomstva na Slovensku od roku 1989 po súčasnosť	39

KAPITOLA III. Obchodné tajomstvo v medzinárodnom systéme práva	45
3.1 Obchodné tajomstvo v systéme práva duševného vlastníctva ..	48
3.1.1 Vzťah obchodného tajomstva k iným formám duševného vlastníctva	55

3.1.1.1	Obchodné tajomstvo a patentové právo....	57
3.1.1.2	Obchodné tajomstvo a autorské právo....	59
3.1.1.3	Obchodné tajomstvo a dizajnové právo....	62
3.1.1.4	Obchodné tajomstvo a právo ochranných známkov	63
3.1.1.5	Obchodné tajomstvo a iné práva duševného vlastníctva.....	64
3.2	Obchodné tajomstvo v systéme obchodného práva (obchodnoprávne aspekty obchodného tajomstva)	64

KAPITOLA IV. Ochrana „nezverejnených informácií“ v dohode TRIPS..... 67

4.1	Dôvody zakotvenia ochrany obchodného tajomstva v medzinárodnom obchodnom práve.....	67
4.2	Historický proces postupného kreovania ochrany obchodného tajomstva v dohode TRIPS: od deklarácie v Punta del Este po Dunkelov návrh	69
4.3	Právna úprava ochrany nezverejnených informácií v čl. 39 dohody TRIPS.....	74
4.4	Ochrana majiteľov nezverejnených informácií a dodržiavanie práv.....	78

KAPITOLA V. Obchodné tajomstvo v práve EÚ 81

5.1	Regulácia obchodného tajomstva v práve EÚ	81
5.2	Smernica o obchodnom tajomstve: historické súvislosti a dôvody harmonizácie	87
5.3	Rozsah pôsobnosti a predmet úpravy smernice o obchodnom tajomstve.....	90
5.4	Harmonizácia ochrany obchodného tajomstva v civilnoprávnej rovine	92
5.5	Vymedzenie pojmu „obchodné tajomstvo“ v smernici o obchodnom tajomstve.....	93
5.6	Vymedzenie pojmov „vlastník obchodného tajomstva“ a „porušovateľ“.....	96
5.7	Vymedzenie pojmu „tovar porušujúci právo k obchodnému tajomstvu“	98
5.8	Získanie, využitie a sprístupnenie obchodného tajomstva....	99
5.8.1	Neoprávnené získanie, využitie a sprístupnenie obchodného tajomstva	99
5.8.2	Oprávnené získanie, využitie a sprístupnenie obchodného tajomstva	100
5.8.3	Výnimky z protiprávnosti	102
5.9	Opatrenia, postupy a prostriedky nápravy	103
5.9.1	Všeobecné ustanovenia k opatreniam, postupom a prostriedkom nápravy	104

5.9.2	Predbežné a preventívne opatrenia	108
5.9.3	Opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia vo veci samej.....	110
KAPITOLA VI. Význam obchodného tajomstva		
	v hospodárskej súťaži.....	113
6.1	Obchodné tajomstvo v (hospodárskej) súťaži	114
6.2	Obchodné tajomstvo ako „konkurenčná výhoda“	117
6.2.1	Konkurenčná výhoda obchodného tajomstva ako definičný znak obchodného tajomstva.....	119
6.2.2	Obchodné tajomstvo ako (ne)oprávnená konkurenčná výhoda.....	121
KAPITOLA VII. Základné pramene a úprava „práva		
	obchodného tajomstva“ na Slovensku	124
7.1	Právna povaha obchodného tajomstva podľa Občianskeho zákonníka	127
7.1.1	Obchodné tajomstvo ako „vec“ alebo „iná majetková hodnota“.....	128
7.1.2	Obchodné tajomstvo ako nehmotný statok.....	132
7.1.3	Právo k obchodnému tajomstvu	135
7.2	Všeobecné vymedzenie obchodného tajomstva v Obchodnom zákoníku	137
7.2.1	Obchodné tajomstvo ako súčasť podniku a podnikania.....	138
7.3	Ústavnoprávne aspekty obchodného tajomstva.....	144
KAPITOLA VIII. Pojem „obchodné tajomstvo“ podľa súčasnej		
	právnej úpravy na Slovensku	146
8.1	Pozitívne vymedzenie obchodného tajomstva	147
8.2	Negatívne vymedzenie obchodného tajomstva	150
8.3	Pojmové znaky obchodného tajomstva podľa § 17 ods. 1 OBZ	152
8.3.1	Obchodná, výrobná alebo technická povaha skutočnosti	153
8.3.1.1	Databázy a zoznamy ako spôsobilý predmet obchodného tajomstva	155
8.3.2	Súvislosť skutočnosti s podnikom	158
8.3.3	Skutočná alebo aspoň potenciálna materiálna alebo nemateriálna hodnota skutočnosti.....	159
8.3.4	Bežná nedostupnosť skutočnosti v príslušných obchodných kruhoch.....	163
8.3.5	Vôľa majiteľa skutočnosť utajiť	168
8.3.6	Zabezpečenie utajenia skutočnosti „zodpovedajúcim“ spôsobom	173

8.3.6.1	Posudzovanie zodpovedajúceho spôsobu utajenia skutočností	176
8.3.6.2	Zabezpečenie utajenia skutočností majiteľom, a nie osobou inou	182
8.3.6.3	Prevenca a zabezpečenie utajenia obchodného tajomstva v digitálnom prostredí	183
8.4	Vznik, trvanie a zánik obchodného tajomstva	187
8.4.1	Výhody a nevýhody neformálneho princípu vzniku obchodného tajomstva	188
KAPITOLA IX. Majiteľ obchodného tajomstva		192
9.1	Majiteľ ako „vlastník“ obchodného tajomstva?	193
9.2	Majiteľ ako „akákoľvek osoba“, ktorá oprávnené nakladá s obchodným tajomstvom	196
9.3	Majiteľ obchodného tajomstva ako „podnikateľ“	200
9.4	Úvahy <i>de lege ferenda</i> k vymedzeniu pojmu „majiteľ obchodného tajomstva“	201
9.5	Spoločné majiteľstvo obchodného tajomstva	203
9.6	Dispozičné práva majiteľa obchodného tajomstva	206
KAPITOLA X. Prevod (scudzenie) obchodného tajomstva		209
10.1	Zmluva o prevode obchodného tajomstva	210
10.1.1	Dostatočná určitosť predmetu zmluvy o prevode obchodného tajomstva	211
10.1.2	Forma zmluvy o prevode obchodného tajomstva a jej ďalšie modalít	212
10.2	Prevod obchodného tajomstva zmluvou o predaji podniku ..	215
KAPITOLA XI. Licencovanie obchodného tajomstva		217
11.1	Výhody a nevýhody licencovania obchodného tajomstva	219
11.2	Obchodné tajomstvo a know-how ako spôsobilý predmet licenčnej zmluvy na predmety priemyselného vlastníctva	221
11.3	Obchodné tajomstvo súčasťou združených („hybridných“) licencií a zmlúv zmiešaného charakteru	225
11.4	Podstatné náležitosti licenčnej zmluvy	227
11.4.1	Predmet licencie (obchodné tajomstvo) a jeho špecifikácia	230
11.4.2	Rozsah využívania obchodného tajomstva	232
11.4.2.1	Vecný rozsah využívania obchodného tajomstva	234
11.4.2.2	Osobný rozsah využívania obchodného tajomstva	235
11.4.2.3	Územný rozsah využívania obchodného tajomstva	236

11.4.3	Odmena za udelenie súhlasu na využívanie obchodného tajomstva a spôsob jej určenia	238
11.5	Ďalšie (vedľajšie) náležitosti licenčnej zmluvy	245
11.5.1	Výlučnosť licencie a možnosť poskytovania sublicencie.....	246
11.5.2	Časový rozsah licencie, možnosť vypovedania licenčnej zmluvy a zánik licencie	248
11.5.3	Zabezpečenie ochrany obchodného tajomstva pri jeho licencovaní	251
11.5.3.1	Dohoda o mlčanlivosti.....	252
11.5.3.2	Konkurenčná doložka	257
11.5.4	Spôsob nakladania s obchodným tajomstvom.....	258
11.5.5	Výhlásenia a záruky	259
11.5.6	Zodpovednosť zmluvných strán a nároky pri porušení zmluvných povinností	261
11.5.7	Podmienky odovzdania obchodného tajomstva	266
11.5.8	Určenie podmienok pri vylepšení a zdokonaľovaní obchodného tajomstva	268
11.5.9	Určenie rozhodného práva a spôsobu riešenia sporov	270
KAPITOLA XII. Obchodné tajomstvo vo franšízingu		272
12.1	Obchodné tajomstvo a know-how ako predmet zmluvy o franšíze	274
12.2	Ochrana obchodného tajomstva v zmluve o franšíze	277
KAPITOLA XIII. Ďalšie spôsoby nakladania s obchodným tajomstvom		279
13.1	Nakladanie s obchodným tajomstvom pre prípad smrti	280
13.2	Darovanie obchodného tajomstva.....	283
13.3	Obchodné tajomstvo ako záloh	285
KAPITOLA XIV. Porušenie obchodného tajomstva		287
14.1	Porušenie obchodného tajomstva ako ohrozovací delikt	289
14.2	Rušíteľ obchodného tajomstva	291
14.3	Tovar porušujúci právo k obchodnému tajomstvu.....	293
14.4	Neoprávnené získanie, využitie a sprístupnenie obchodného tajomstva: všeobecné vymedzenie.....	295
14.4.1	Neoprávnené získanie (z angl. <i>unlawful acquisition</i>).....	298
14.4.2	Neoprávnené využitie alebo neoprávnené sprístupnenie obchodného tajomstva.....	302

KAPITOLA XV. Oprávnené získanie, využitie alebo	
 sprístupnenie obchodného tajomstva	309
15.1 Oprávnené získanie, využitie a sprístupnenie	
obchodného tajomstva v. výnimky z porušenia	
obchodného tajomstva	310
15.2 Získanie obchodného tajomstva nezávislým objavom	
alebo vytvorením	311
15.3 Získanie obchodného tajomstva reverzným inžinierstvom ...	315
15.4 Získanie obchodného tajomstva iným spôsobom, ktorý	
je v súlade so zásadou poctivého obchodného styku	
a súčasne nezasahuje do práv tretích osôb	320
15.5 Získanie obchodného tajomstva v rozsahu, v akom ho	
vyžaduje alebo umožňuje právo	321
15.5.1 Získanie obchodného tajomstva výkonom práva	
na práva na informácie	321
15.5.1.1 Ochrana obchodného tajomstva	
a uplatňovanie zásady transparentnosti	
pri správe vecí verejných	324
15.5.1.2 Výnimky z ochrany obchodného	
tajomstva podľa zákona o slobode	
informácií	330
15.5.1.2.1 Ochrana obchodného	
tajomstva v. sprístupnenie	
informácie týkajúcej sa	
závažného vplyvu na chránené	
oblasti verejného záujmu	
a informácie o znečisťovaní	
životného prostredia	331
15.5.1.2.2 Ochrana obchodného	
tajomstva v. sprístupnenie	
informácie získanej za verejné	
prostriedky alebo týkajúcej sa	
používania verejných	
prostriedkov	333
15.5.1.2.3 Ochrana obchodného tajomstva	
v. sprístupnenie informácie	
o štátnej pomoci a ďalších	
informácií vymedzených	
zákonom	335
15.5.1.2.4 Ochrana obchodného tajomstva	
v. zverejnenie povinne	
zverejňovanej zmluvy	336
15.5.2 Získanie obchodného tajomstva výkonom práva	
zamestnancov alebo zástupcov zamestnancov	
na informácie	337

15.5.3	Získanie obchodného tajomstva výkonom informačného práva spoločníka obchodnej spoločnosti	345
KAPITOLA XVI. Výnimky z porušenia obchodného tajomstva .. 350		
16.1	Získanie obchodného tajomstva za účelom ochrany verejného záujmu v. výkonom práva na informácie – porovnanie.	352
16.2	Získanie obchodného tajomstva v súvislosti s odhalením protiprávneho konania alebo inej protiprávnej činnosti.	353
16.2.1	Oznamovanie protispoločenskej skutočnosti (tzv. <i>whistleblowing</i>)	354
16.3	Získanie obchodného tajomstva výkonom práva na slobodu prejavu vrátane dodržiavania slobody a plurality médií	361
KAPITOLA XVII. Ochrana pred porušením obchodného tajomstva..... 365		
17.1	Aktívna legitimácia na uplatnenie si právnych prostriedkov ochrany	366
17.2	Všeobecné vymedzenie právnych prostriedkov ochrany obchodného tajomstva na Slovensku	367
17.3	Ochrana obchodného tajomstva v procesnom práve.....	369
17.3.1	Zachovanie dôvernosti obchodného tajomstva v konaniach pred súdmi	370
17.3.2	Zachovanie dôvernosti obchodného tajomstva v postupoch správnych orgánov.....	374
17.4	Súdna v. mimosúdna ochrana obchodného tajomstva	376
KAPITOLA XVIII. Obchodnoprávne prostriedky ochrany obchodného tajomstva 382		
18.1	Predbežná a preventívna právna ochrana obchodného tajomstva	385
18.1.1	Neodkladné opatrenia.....	386
18.1.2	Zábezpeka	391
18.2	Nápravné opatrenia	392
18.2.1	Nápravné opatrenia plniace funkciu nároku na zdržanie sa konania	395
18.2.2	Nápravné opatrenia plniace funkciu nároku na odstránenie závadného stavu.....	396
18.2.3	Peňažná náhrada ako „ <i>alternatívne opatrenie</i> “	398
18.2.4	Možnosť súdu zrušiť svoje rozhodnutie.....	401
18.3	Náhrada škody	402
18.4	Vydanie bezdôvodného obohatenia.....	403
18.5	Vydanie primeraného zadosťučinenia.....	405

18.6	Prostriedky zvyšovania informovanosti širokej verejnosti.	410
18.6.1	Priznanie práva na zverejnenie rozsudku podľa § 55 ods. 2 OBZ.	413
18.6.2	Uloženie povinnosti zverejniť rozhodnutie podľa § 55d OBZ.	414
KAPITOLA XIX. Ochrana obchodného tajomstva v pracovnoprávných vzťahoch.		416
19.1	Povinnosť zamestnanca zachovávať mlčanlivosť o obchodnom tajomstve zamestnávateľa.	417
19.2	Povinnosť predchádzať porušeniu alebo ohrozeniu obchodného tajomstva v pracovnom práve.	421
19.3	Prostriedky právnej ochrany pri porušení obchodného tajomstva v pracovnoprávných vzťahoch.	423
KAPITOLA XX. Trestnoprávne prostriedky ochrany obchodného tajomstva.		428
Resumé.		431
Zoznam použitej literatúry.		435
Vecný register.		451

KAPITOLA IV.

Ochrana „nezverejnených informácií“ v dohode TRIPS

Komplexné pochopenie dichotómie obchodného tajomstva v systéme práva si vyžaduje analýzu pôvodu toto inštitútu v medzinárodnoprávnych súvislostiach. Ako bolo vysvetlené z hľadiska právno-historického pôvodu obchodného tajomstva v systéme práva priemyselného vlastníctva a v systéme práva proti nekalej súťaži, zakotvenie právnej ochrany obchodného tajomstva v kontexte medzinárodného práva vyplýva zo záväzku potlačovania nekalej súťaže vyplývajúceho z čl. 10bis Parížskeho dohovoru. Avšak obchodné tajomstvo ako právny inštitút a pojem ako taký bol v skutočnosti zakotvený do multilaterálnych dohovorov až o takmer storočie neskôr prijatím *Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (dohody TRIPS)*. Do tejto doby sa najmä v zahraničnej odbornej literatúre dlhodobo viedli diskusie o tom, či sa článok 10bis Parížskeho dohovoru vôbec vzťahuje na ochranu obchodného tajomstva alebo nie.²⁵³ Vo všeobecnosti sa preto v právnych predpisoch definícia pojmu obchodného tajomstva dodnes ani často nevyskytuje a jeho právna ochrana býva spravidla zakotvená v predpisoch práva proti nekalej súťaži. Aj ak ide o slovenskú a českú doktrínu, o obchodnom tajomstve, ako o jednom z práv duševného (priemyselného) vlastníctva sa v minulosti neuvažovalo.²⁵⁴

101

4.1 Dôvody zakotvenia ochrany obchodného tajomstva v medzinárodnom obchodnom práve

Na začiatku druhej polovice dvadsiateho storočia sa rozvinuté krajiny sveta snažili o posilnenie štandardov ochrany práv duševného vlastníctva

102

²⁵³ Pozri k tomu: *Risch, M.* Why Do We Have Trade Secrets? *Marquette Intellectual Property Law Review*, roč. 11, 2007, č. 1, s. 76; *Trallero Ocaña, T.* The Notion of Secrecy. A Balanced Approach in the Light of the Trade Secrets Directive. *Munich (MIPLC) : Nomos*, 2021, s. 49.

²⁵⁴ Pozri k tomu najmä staršiu odbornú literatúru: *Švidroň, J.* Právnohistorické a právnoteoretické základy práva duševného vlastníctva a jeho miesta v systéme práva. In: *Švidroň, J. a kol.* Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva. Bratislava : Veda, 2009, s. 28 – 126; z českej odbornej literatúry pozri *Horáček, R., Čada, K., Hajn, P.* Práva k průmyslovému vlastnictví. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 309 – 310.

zakotvených v systéme Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) podpísanej v roku 1947.²⁵⁵ Tieto aspekty sa spočiatku riešili v rámci dlhoročných mnohostranných obchodných rokovaní Uruguajského kola označených podľa vyjadrenia Rady za „*najzložitejšie v svetovej histórii*“, ktoré nakoniec viedli v roku 1994 k prijatiu „*Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie*“²⁵⁶, ktorou bola zriadená Svetová obchodná organizácia (z angl. *World Trade Organization*, skr. WTO).²⁵⁷ Dohoda TRIPS bola ako „*tretí pilier medzinárodného obchodného práva*“ zahrnutá ako príloha 1C k Dohode o založení Svetovej obchodnej organizácie prijatej v Marrákeši dňa 15. apríla 1994, a preto tvorí jej neoddeliteľnú súčasť.²⁵⁸ Pre signatárske štáty vrátane Slovenskej republiky je dohoda TRIPS platná od 1. januára 1995.

103 Dohoda TRIPS vznikla v rámci obchodných rokovaní ako reakcia na vtedajšiu nedostatočnú právnu úpravu v oblasti práv duševného vlastníctva súvisiacich s obchodom. Cieľom tejto mnohostrannej dohody bolo stanoviť minimálne štandardy pre ochranu a presadzovanie duševného vlastníctva v členských krajinách, čím sa mal vytvoriť stabilnejší a transparentnejší systém pre medzinárodný obchod zabezpečením ochrany práv duševného vlastníctva podľa spoločných, multilaterálnych pravidiel a dostupnosti mechanizmov na urovnávanie sporov v otázkach duševného vlastníctva súvisiacich s obchodom.²⁵⁹ Niektorí autori považujú dohodu TRIPS za

²⁵⁵ Všeobecná dohoda o clách a obchode (z angl. *General Agreement on Tariffs and Trade*, skr. GATT).

²⁵⁶ Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie je obsiahnutá v Záverečnom akte, ktorý prebral výsledky mnohostranných obchodných rokovaní Uruguajského kola. Tieto rokovania trvali sedem rokov, východiskovým bodom bolo ministerské vyhlásenie v Punta del Este 20. septembra 1986 a boli ukončené 15. apríla 1994 v Marrákeši podpísaním Záverečného aktu zástupcami vlád a Európskych spoločenstiev. Vytvoril sa tak spoločný inštitucionálny rámec pre vedenie obchodných vzťahov medzi členmi. Dohoda o WTO neobsahuje ustanovenia vecnej povahy. Tie sa nachádzajú v prílohách, ktoré zahŕňajú rôzne „*mnohostranné dohody*“ tvoriace súčasť Dohody o WTO. V tomto ohľade ide o: mnohostranné dohody o obchode s tovarom (Dohoda GATT, príloha 1A), všeobecnú dohodu o obchode so službami (GATS, príloha 1B), *dohodu o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva* (TRIPS, príloha 1C), dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov (príloha 2) a mechanizmus preskúmania obchodnej politiky (príloha 3). Podľa zahraničnej odbornej literatúry ide aj o „*3 základné piliere medzinárodného (svetového) obchodného práva*“. Pozri k tomu: *Tietje, Ch.* Entwicklung des Welthandelsrechts. In: WTO, Welthandels-organisation. 4. vyd. München : C. H. Beck, 2009, s. 9 – 11.

²⁵⁷ Svetová obchodná organizácia (z angl. *World Trade Organization*, skr. WTO) bola založená ako následníčka organizácia Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) podpísanej v roku 1947, pričom Slovenská republika je jej zakladateľskou krajinou. GATT zanikla podpisom Dohody o WTO v roku 1995. Všetky zakladateľské štáty GATT vrátane Slovenskej republiky boli automaticky prijaté ako členovia WTO. Pozri k tomu: *Tietje, Ch.* Die WTO als internationale Organisation. In: WTO, Welthandels-organisation. 4. vyd. München : C. H. Beck, 2009, s. 11 – 15.

²⁵⁸ Ibid.

²⁵⁹ Pozri k tomu: preambula a časť I dohody TRIPS; pozri tiež: „*Hlavný cieľ, ktorý dohody TRIPS sleduje, spočíva v harmonizácii a podpore ochrany duševného vlastníctva na globálnej úrovni, pričom sa snaží zabezpečiť aspoň minimálny rozsah ochrany*.“ In: *Vojčík, P. a kol.* Právo duševného vlastníctva. Plzeň : Aleš Cenek, 2012, s. 427.

„najinovatívnejšiu“ alebo za „najkontroverzejšiu“ spomedzi všetkých ostatných mnohostranných obchodných dohôd.²⁶⁰ Zakotvenie ochrany nezverejnených informácií do dohody TRIPS súviselo s potrebou ochrany hospodárskej súťaže v súvislosti s nárastom nekalých praktík spočívajúcich v zneužívaní obchodného tajomstva na medzinárodnej úrovni. Ako sa v tejto súvislosti uvádza v smernici o obchodnom tajomstve: „Inovujúce podniky sú (...) čoraz častejšie vystavované nekalým praktikám zameraným na zneužívanie obchodného tajomstva, ako je krádež, neoprávnené kopírovanie, hospodárska špionáž alebo porušenie požiadaviek na dôvernosť. K zvyšovaniu rizika výskytu uvedených praktík prispieva najnovší vývoj, ako je globalizácia, častejší outsourcing, dlhšie dodávateľské reťazce, a zvýšená miera používania informačných a komunikačných technológií. (...) Bez účinných a porovnateľných právnych prostriedkov ochrany obchodného tajomstva (...) sa znižuje motivácia zapájať sa do cezhraničnej inovačnej činnosti (...) a obchodné tajomstvo nedokáže naplniť svoj potenciál (...) Medzinárodné úsilie vynaložené v rámci Svetovej obchodnej organizácie na riešenie tohto problému viedlo k uzavretiu Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (dohoda TRIPS).“²⁶¹

4.2 Historický proces postupného kreovania ochrany obchodného tajomstva v dohode TRIPS: od deklarácie v Punta del Este po Dunkelov návrh

Hoci dohoda TRIPS nakoniec dosiahla minimálnu úroveň harmonizácie ochrany duševného vlastníctva vrátane obchodného tajomstva, na medzinárodnej úrovni počas jej postupného kreovania v niektorých otázkach zakotvenia ochrany obchodného tajomstva do tejto dohody neprevládali medzi jednotlivými delegáciami²⁶² konsenzus. Počas počiatočných fáz uruguajského kola rokovaní²⁶³ duševné vlastníctvo vo všeobecnosti nezastávalo významné miesto v rokovacom programe a dokonca do pôvodného návrhu rokovaní

104

²⁶⁰ Porovnaj: Mitchell, A. D., Woon, T. In: Bethlehem, D., Donald McRae, D., Neufeld, R., Van Damme, I. (ed.) The Oxford Handbook of International Trade Law. 2. vydanie. Oxford : Oxford University Press, 2022, s. 186 – 208. Bližšie pozri: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199231928.013.0008>; Matthews, D. Globalising Intellectual Property Rights. The TRIPS Agreement. London : Routledge, 2002, s. 7 – 28.

²⁶¹ Odôvodnenie 4 a 5 smernice o obchodnom tajomstve.

²⁶² Týmito delegáciami boli najmä Európske spoločenstvá (ES), USA a Švajčiarsko.

²⁶³ Tieto rokovania trvali sedem rokov, východiskovým bodom bola deklarácia v Punta del Este dňa 20. septembra 1986 (vyhlásenie, ktoré slúžilo ako začiatok uruguajského kola obchodných rokovaní, ďalej len „deklarácia v Punta del Este“) a ukončené boli dňa 15. apríla 1994 v Marrákeši podpísaním Záverečného aktu zástupcami vlád a Európskych spoločenstiev (ES). Bližšie k tomu pozri aj: Tietje, Ch. Entwicklung des Welthandelsrechts. In: WTO, Welthandelsorganisation. 4. vyd. München : C. H. Beck, 2009, s. 10.

ani nebolo zahrnuté.²⁶⁴ Svoje dnes už notoricky známe „nezastupiteľné“ postavenie v rokovaní nadobudlo až v posledných rokoch pred samotným prijatím dohody TRIPS.²⁶⁵ Ako uvádzajú niektoré zahraničné zdroje, práva duševného vlastníctva boli zahrnuté do deklarácie z Punta del Este len vďaka úsiliu skupiny lídrov amerického priemyslu, ktorí sa snažili vytvoriť systém ochrany práv duševného vlastníctva, ktorý by na medzinárodnej úrovni odrážal právne predpisy USA v oblasti ochrany duševného vlastníctva.²⁶⁶

- 105 História rokovaní sa vo všeobecnosti riadila spoločným vzorcom, ktorý podľa potreby opisoval národné pozície hlavných aktérov v rokovaní, a to: tzv. „Anellov návrh“, tzv. „Bruselský návrh“, a tzv. „Dunkelov návrh“.²⁶⁷
- 106 V počiatočnom procese rokovaní o *zakotvení obchodného tajomstva do dohody TRIPS* možno rozlišovať *tri fázy*, ktoré v závere vyústili do predloženia návrhov delegácií použitých ako základ pre prvotný návrh dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Anellov návrh). Ochrana obchodného tajomstva sa mala v dohode o obchodných aspektoch duševného vlastníctva vzťahovať na „*obchodné informácie rôznej povahy vrátane obvyčajných obchodných údajov, ako aj technického know-how*“.²⁶⁸
- 107 Počas *prvej fázy (1987 – 1988)* delegácie ES, USA a zástupcov rôznych ďalších skupín vydali niekoľko návrhov týkajúcich sa potenciálneho zakotvenia a rozsahu ochrany obchodného tajomstva v navrhovanej dohode. Najvýznamnejším, ak ide o rozsah ochrany obchodného tajomstva v návrhu dohody o obchodných aspektoch duševného vlastníctva, bol návrh USA, v ktorom sa zasadzovalo za to, *aby sa s obchodným tajomstvom zaobchádzalo rovnako ako s ostatnými právami duševného vlastníctva*.²⁶⁹ Dôvodom

²⁶⁴ Rokovacia skupina pre multilaterálne obchodné dohody, z angl. „*The Negotiating Group on MTN (Multilateral Trade Negotiations) Agreements and Arrangements*“ (ďalej len ako „*rokovacia skupina*“ alebo skrátené „*NG*“ a Multilateral Trade Negotiations ďalej len skr. „*MTN*“) uskutočnila svoje prvé stretnutie 6. marca 1987. V priebehu svojej práce, ktorá zahŕňala dvadsaťtri stretnutí samotnej skupiny, boli predložené návrhy na vylepšenia, objasnenie a rozšírenie nasledujúcich dohôd MTN: (1) Dohoda o technických prekážkach obchodu, z angl. *the Agreement on Technical Barriers to Trade*; (2) Dohoda o postupoch udeľovania dovozných licencií, z angl. *the Agreement on Import Licensing Procedures*; (3) Dohoda o vykonávaní a uplatňovaní článku VII (Kódex colného ohodnotenia), z angl. *the Agreement on Implementation and Application of Article VII (Customs Valuation Code)*; (4) Dohoda o vládnom obstarávaní, z angl. *the Agreement on Government Procurement*; (5) Dohoda o vykonávaní článku VI (Antidumpingový kódex), z angl. *the Agreement on Implementation of Article VI (Anti-Dumping Code)*. Rokovacia skupina zriadila neformálne skupiny na vedenie rokovaní v každej z vyššie uvedených oblastí. Ochrana obchodného tajomstva do programu rokovaní pôvodne zahrnutá nebola. Pozri k tomu: MTN.GNG/NG8/W/85 z 30. októbra 1990.

²⁶⁵ MTN.GNG/NG11/W/37 z 10. júla 1989. Pozri k tomu tiež: Abbott, F. M. The WTO TRIPS Agreement and Global Economic Development. Chicago-Kent Law Review, roč. 72, 1996, s. 385 – 405.

²⁶⁶ Ibid.

²⁶⁷ Pozri: UN Trade and Development (UNCTAD). The Resource Book, 2004, s. 14.

²⁶⁸ UN Trade and Development (UNCTAD). The Resource Book, 2004, s. 537 – 538.

²⁶⁹ Sandeen, S. K. The Limits of Trade Secret Law: Article 39 of the TRIPS Agreement and the Uniform Trade Secrets Act on which it is Based. In: Dreyfuss, R. C., Strandburg, K. J. (eds.)

bola najmä skutočnosť, že obchodné tajomstvo v 80. rokoch 20. storočia pre predstaviteľov amerického priemyslu výrazne nadobúdalo na jeho dôležitosť, a to najmä s ohľadom na farmaceutický a chemický priemysel.²⁷⁰ Počas *druhej fázy* (1989 – 1990) sa preto rokovania zúžili najmä na otázku, či obchodné tajomstvo je alebo nie je jednou z foriem práv duševného vlastníctva, a či by teda malo alebo nemalo byť zahrnuté pod ochranu novovzniknutej dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva. Diskutovalo sa tiež o tom, aká komplexná by mala byť jeho regulácia v prípade jeho zakotvenia do novovzniknutej dohody. Medzi krajiny, ktoré sa pomerne podrobne vyjadrili k tejto otázke, patrila India, ktorá v tom čase *dôrazne namietala proti zahrnutiu obchodného tajomstva do systému práv duševného vlastníctva* a trvala na tom, že ochrana obchodného tajomstva by nemala vychádzať z článku 10bis Parížskeho dohovoru. Podľa vyjadrení Indie by sa dodržiavanie a presadzovanie obchodného tajomstva malo riadiť zmluvnými záväzkami a príslušnými ustanoveniami občianskeho práva, a nie ustanoveniami práva duševného vlastníctva. V bode 47 k obchodnému tajomstvu sa India vyslovila takto: „*Kedže obchodné tajomstvo nemožno považovať za duševné vlastníctvo, je nad rámec mandátu rokovacej skupiny, aby sa touto záležitosťou zaoberala.*“²⁷¹ Štrnásť ďalších rozvojových krajín podporilo postoj Indie a vyjadrilo svoj nesúhlas s ďalšími rokovaniami o zakotvení obchodného tajomstva do dohody, ktoré by sa nemalo považovať za predmet práva duševného vlastníctva. V dôsledku toho v posledných fázach rokovaní o rozsahu ochrany obchodného tajomstva v navrhovanej dohode o obchodných aspektoch duševného vlastníctva rokovali prevažne už len rozvinuté krajiny. Možno preto konštatovať, že zakotvenie ochrany obchodného tajomstva v dohode TRIPS v konečnom dôsledku neodrážalo skutočné záujmy rozvojových krajín, ale len vybraných, v tom čase ekonomicky

The Law and Theory of Trade Secrecy: A Handbook of Contemporary Research. Edward Elgar, 2011, s. 537 – 539.

²⁷⁰ Podľa štúdie Úradu pre obchodovanie s tovarmi a obchodnými transakciami (USITC) považovalo 43 % opýtaných predstaviteľov amerického priemyslu obchodné tajomstvo za „*veľmi dôležité*“. Pozri štatistiku USITC, 1988, s. 2 – 4. In. UN Trade and Development (UNCTAD). The Resource Book, 2004, s. 538.

²⁷¹ MTN.GNG/NG11/W/37 z 10. júla 1989, bod 47. Pozri tiež vyjadrenie Indie v bode 46: „*Obchodné tajomstvo nemožno považovať za práva duševného vlastníctva. Základným základom práva duševného vlastníctva je jeho zverejnenie a registrácia, zatiaľ čo základným základom obchodného tajomstva je jeho utajenie a dôvernosť. Zákony mnohých rozvojových krajín jasne stanovujú, že pojmy ‚poskytovateľ licencie‘ a ‚nadobúdateľ licencie‘ by sa nemali používať na transakciu zahrňajúcu poskytnutie dôverného know-how a mali by sa používať iba výrazy ako ‚dodávateľ‘ a ‚príjemca‘, pretože takéto know-how nemožno považovať za licencovateľné právo. Dodržiavanie a presadzovanie utajenia a dôvernosti by sa malo riadiť zmluvnými záväzkami a príslušnými ustanoveniami občianskeho práva, a nie ustanoveniami práva duševného vlastníctva.*“ India okrem iného zdôraznila aj to, že „*akákoľvek diskusia o systéme duševného vlastníctva by mala mať na pamäti, že podstatou systému je jeho monopolný a restriktívny charakter. To mala osobitné dôsledky pre rozvojové krajiny, pretože viac ako 99 percent svetového fondu patentov vlastní štátni príslušníci industrializovaných krajín.*“ In. UN Trade and Development (UNCTAD). The Resource Book, 2004, s. 6 – 7.

najsilnejších krajín sveta. Začiatkom poslednej fázy (1990 – 1991) delegácie ES, USA a Švajčiarska od marca do júla 1990 postupne predložili svoje návrhy dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, ktoré všetky vo svojom obsahu *zahŕňali ochranu obchodného tajomstva v rámci sekcie o konaniach, ktoré sú v rozpore s poctivou obchodnou praxou*.²⁷² Tieto tri návrhy boli použité ako základ pre prvý návrh dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva z 23. júla 1990 („Anellov návrh“).²⁷³ Medzi návrhmi jednotlivých delegácií boli určité rozdiely, ak šlo o spôsob a rozsah ochrany obchodného tajomstva, čo sa výsledne odrazilo aj v Anellovom návrhu. V otázke samotného zadefinovania pojmu navrhli ES použiť pojem „nezverejnené informácie“ (z angl. „undisclosed information“), USA pojem „obchodné tajomstvá“ (z angl. „trade secrets“) a Švajčiarsko navrhlo pojem „vlastnícke informácie“ (z angl. „proprietary information“). Anellov návrh sa nakoniec priklonil k pojmu „nezverejnené informácie“. Ak šlo o hmotnoprávne aspekty, sporným bodom bolo to, či sa vyžaduje skutočná obchodná hodnota alebo či postačuje potenciálna hodnota chránených informácií.²⁷⁴ V otázke zodpovednosti bolo sporné, či by sa zodpovednosť za porušenie nezverejnených informácií mala alebo nemala vzťahovať aj na tretie strany, ktoré sa „mali rozumne domnievať“, že informácie boli získané nezákonným spôsobom.²⁷⁵ Zaujímavosťou v Anellovom návrhu bolo to, že v hlavnej textovej časti bol zahrnutý aj demonštratívny výpočet spôsobov konaní, ktoré sú v rozpore s poctivou obchodnou praxou.²⁷⁶ Ich význam v návrhu dohody odrážal aj samotný názov sekcie 7: „KONANIA V ROZPORE S POCTIVÝMI OBCHODNÝMI PRAKTIKAMI VRÁTANE OCHRANY NEZVEREJNENÝCH INFORMÁCIÍ“.²⁷⁷

108 Po viacerých diskusiách predložila dňa 3. decembra 1990 rokovacia skupina ďalší návrh dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva,

²⁷² Porovnaj: ES predložili návrh dňa 29. marca 1990 (MTN.GNG/NG11/W/68), v ktorom zakotvili ochranu obchodných tajomstiev v rámci konaní, ktoré sú v rozpore s poctivými obchodnými praktikami vrátane ochrany obchodného tajomstva v sekcii G (čl. 28); USA predložili návrh dňa 11. mája 1990 (MTN.GNG/NG11/W/70), v ktorom v sekcii G (čl. 31) zakotvili tiež chrániť obchodné tajomstvá v rámci konaní, ktoré sú v rozpore s poctivými obchodnými praktikami, a Švajčiarsko predložilo návrh dňa 14. mája 1990 (MTN.GNG/NG11/W/73), v ktorom v sekcii G (čl. 241) upravujú konania v rozpore s čestnými obchodnými praktikami vrátane ochrany obchodného tajomstva.

²⁷³ Status Of Work In The Negotiating Group Chairman's Report to the GNG, MTN.GNG/NG11/W/76 z 23. júla 1990. Ďalej len „Anellov návrh“ (z angl. „Anell Draft“).

²⁷⁴ Pozri: bod 1A.1.2 sekcie 7 Anellovho návrhu.

²⁷⁵ Pozri: bod 1A.2 sekcie 7 Anellovho návrhu.

²⁷⁶ Pozri: bod 1A 2 sekcie 7 Anellovho návrhu: „Spôsob, ktorý je v rozpore s poctivou obchodnou praxou sa chápe tak, že zahŕňa praktiky ako krádež, úplatkárstvo, porušenie zmluvy, porušenie dôvery, navádzanie k porušeniu, elektronickú a iné formy obchodnej špionáže a zahŕňa aj získavanie obchodného tajomstva tretími stranami, ktoré vedeli [alebo mali dôvodné vedieť], že pri získavaní boli takéto praktiky zapojené.“

²⁷⁷ Z angl. „SECTION 7: ACTS CONTRARY TO HONEST COMMERCIAL PRACTICES INCLUDING PROTECTION OF UNDISCLOSED INFORMATION“ (v súčasnej verzii sa používa tento preklad: „spôsob, ktorý je v rozpore s čestnou obchodnou praxou“).